

HARIDUS- JA
TEADUSMINISTEERIUM

HTM 2026 eelarve

Kristina Kallas

Haridus- ja teadusminister

HTM kulude
eelarve on 6,3%
riigieelarve kulude
mahust ja
investeeringute
eelarve on 2,4%
riigieelarve
investeeringute
mahust

Tulud 186 mln (+20 mln)

Kulud 1,2 mld (+ 28 mln)

**Investeeringud 31 mln
(-6 mln)**

Peamised vähendused 2026 eelarves

- Eelarve mahu vähenemise määravad eelarvekärped, mis teostati RES 2025–2028 raames, kus 2026. aasta HTM valitsemisala tegevuskulusid ja -toetusi vähendati 3%+5% summas 60,9 mln (2025 aastal kärbe 35,4 mln).
 - Hariduse, noorte ja keelevaldkondade kärbe on 42,8 mln eurot;
 - Teadus- ja arendustegevuse kärbe on 17,5 mln eurot;
 - Ministeeriumi, Eesti Keele Instituudi, Keeleameti, Kirjandusmuuseumi, Rahvusarhiivi ning Haridus- ja Noorteameti tööjõu- ja majandamiskulusid ning riigi üldhariduskoolide majandamiskulusid kärbiti 3%+5%.
- Ühekordne kärbe ülekantavate kulude vähendamiseks 5 mln eurot.
- Vähendati eestikeelsele haridusele ülemiku vahendeid 18 mln eurot.
- Suunati MKM-le teadus- ja arendustegevusteks 6 mln eurot.
- Välisvahendite muudatus: RES 2026-2029 perioodis suunasime valitsemisala välisvahenditest kaitsevaldkonda 25,8 mln eurot, sh 2026 a. kaitsetehnoloogia alasesse võimekusse 5,9 mln eurot

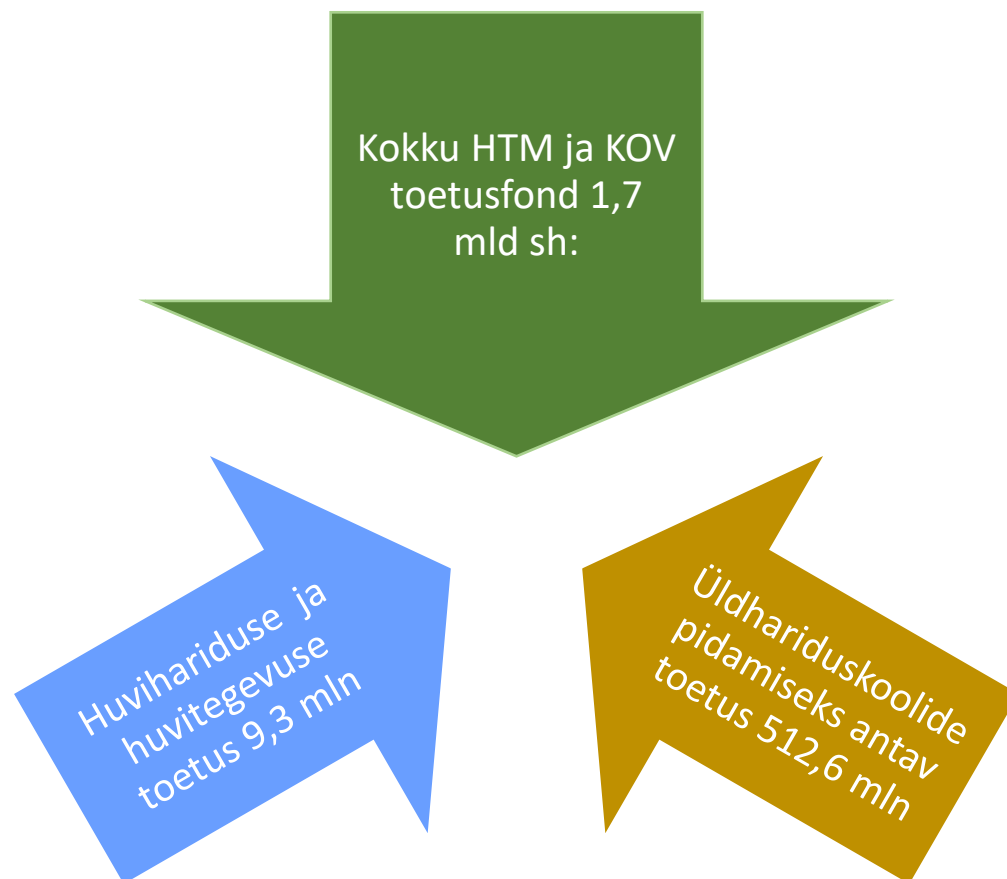

Peamised suurenemised võrreldes 2025 aastaga:

- Õpetajate tööjõukuludeks 60,1 mln eurot, eelarve jaotatakse KOV koolide, riigikoolide ja erakoolide vahel peale 10. novembrist 2025. a Eesti hariduse infosüsteemis (EHIS) selle kuupäevaga kajastatud õpilaste arvu alusel.
- Kultuuritöötajate palgafondi kasv 0,75 mln eurot.
- Teadusuuringute vajaduste katmiseks (valemipõhine TA) lisandus HTMi 0,98 mln eurot.
- Täiendavad doktoriõppe kohadeks 0,56 mln
- Kõrghariduse tegevustoetuse suurenemine 27,9 mln (10,6%);
- Kutsehariduse reformiga seotud tegevustoetuse kasv 5,7 mln;
- Nooremteaduriste töötasufondi suurenemine 8,6 mln
- Periodiseeriti eelarve vahendeid, mille tulemusena 2026 kulude eelarve suurenes kokku 25,1 mln eurot :
 - EHÜ tegevusteks 23,7 mln (kui arvestada kärbet, siis EHÜ eelarve suurenes 5,7 mln);
 - Rahvusarhiivi eelarve 0,8 mln (kulud seoses Rahvusraamatukokku kolimisega) ;
 - Mustakivi Gümnaasiumi projekteerimiseks 0,2 mln ja IT logihalduse süsteemi loomiseks 0,4 mln eurot.

Koos KOV üldhariduse- ja huvitegevuse toetusega
on hariduskulude maht 9% riigieelarvest

Olulised tegevused 2026

Õpetaja ameti väärtustamine

- Õpetajate tööjõukuludeks koos KOV toetusfondiga 654 mln eurot. Õpetajate palga alammäär 1970 eurot ja õpetajate arvestuslik keskmine palk 2403 eurot.
- Riigieelarvest eraldatakse valdadele ja linnadele koolide kulude katmiseks toetus, mille arvestamise aluseks on hariduse infosüsteemis õpilaste arv 10. novembri seisuga.
- Õpetajate tegelik töötasu sõltub riigi poolt eraldatavatest vahenditest, koolipidajate rahalisest lisapanusest ja sellest, kas koolipidajad teevad otsuseid koolivõrgu korrastamiseks ning viivad õpetajate ametikohtade arvu kooskõlla valdavalt kahanevate õpilaste arvudega.
- Esimest korda tööle asuvate õpetajate ja tugispetsialistide toetus 15 979 eurot, selleks on eelarvesse planeeritud 3 mln eurot.
- Kodulähedased 6- klassilised algkoolid saavad toetust nii klassiõpetaja, tugispetsialisti palgaks kui ka muudeks tegevusteks, eelarvesse planeeritud 2 mln eurot.
- OECD Education International Õpetajaameti rahvusvaheline tippkohtumine Eestis, korralduskulud 0,8 mln eurot.

Eestikeelne kool sh koolieelsed lasteasutused

- Ida-Virumaal tegutsevate koolieelsete lasteasutuste, üldhariduskoolide ja kutseõppeasutuste nõuetekohase eesti keele oskusega õpetajatele, juhtidele ja tugispetsialistidele nähakse ette täiendav palgalisa, milleks eelarvesse on planeeritud 18,9 mln eurot.
- Ülikoolides õpetajakoolituse ja kasvatusteaduste ning tugispetsialistide õppekavadel õppekohtade arvu suurendamisele suunatakse 8,8 mln eurot.
- Jätkatakse stipendiumi maksmist õpetajakoolituse või tugispetsialistide koolituse õppekaval õppivatele üliõpilastele, milleks eelarvesse on planeeritud 7,6 mln eurot.
- Õpilaspõhiste keeleõppetoetuste kaudu toetatakse haridusasutusi eesti keelest erineva emakeelega ja rändetaustaga õpilastele täiendava eesti keele õpet, milleks eelarvesse on planeeritud 8,9 mln eurot.
- Haridusliku lõimumise, sh eestikeelsele haridusele ülemineku tegevusi, rahastatakse välisvahenditest 5,5 mln euro ulatuses.

Eesti keele arendustegevused, kokku eelarvesse planeeritud 3,6 mln eurot)

- Valmistatakse ette keeleseaduse muutmise eelnõu, et tagada keeleõiguse vastavus tänastele vajadustele.
- Parandatakse eesti keele nähtavust avalikus ruumis ning kujundatakse positiivset suhtumist eesti keelde nii eestlaste kui ka mitte-eestlaste hulgas.
- Teostatakse regulaarset järelevalvet kehtestatud nõuete täitmise üle kõikides olulistest keeleseadusega hõlmatud keelekasutusvaldkondades, sh pööratakse eritähelepanu eestikeelsele õppele üleminekule.
- Jätkatakse tööd täiskasvanute eesti keele õppe valdkonna e-teenuste arendamiseks, sh täiskasvanute eesti keele õppe tegevusi koondava e-keskkonna loomist ja iseseisvada iseseisva õppe võimaluste laiendamist (B2-taseme e-õppe kursus täiskasvanud õppijatele).
- Arendatakse eesti keele oskuse e-hindamisvahendeid täiskasvanud õppijatele (keeleoskustaset määratlev sõeltest), jätkatakse eesti keele tasemeeksamite digitaliseerimist.

Kutseharidus

- Jätkeb kutsehariduse reform, sh õppimiskohustuse reform. Kasvab kutseõppeasutuste roll põhikoolijärgse õppe pakkumisel. Alates 01.09.2026 luuakse kõikidele soovijatele, kes ei ole leidnud võimalust õppe jätkamiseks, koht ettevalmistavas õppes. Uute õppekavadega tõstetakse kutsehariduse kvaliteeti, mis aitab edukalt rakenduda tööturul või jätkata õpinguid järgmisel tasemel.
- Kutsekoolide ning kutseõpet korraldavate rakenduskõrgkoolide tööjõu- ja majandamiskulud koos õpetajate, koolijuhtide jt töötajate töötasuga ning õpilaste sotsiaaltoetustega (õppetoetused, sõidusoodustused ning koolitoidu toetus) on kokku kavandatud 109 mln eurot, seal hulgas planeeritavad õpetajate tööjõukulud 59 mln eurot.
- Rahastatakse ca 23 775 õppurit.
- Jätkeb koolide tulemusrahastus, mille kaudu soovitakse luua koolidele võimalus kaasata erialaspetsialiste ning toetada kaasaegsete seadmete ja tehnoloogia soetamist (kuni 20% tegevustoetusest).
- Omatuludest ja muudest sihtotstarbelistest toetustest laekub kutsekoolidele prognoositavalt kokku 6,1 mln eurot. Omatulud on peamiselt seotud praktilise õppe läbiviimisega, vahendeid kasutatakse kutseõppeasutuste õppeprotsessi arendamiseks ja tasuliste teenustega seotud kuludeks.

Kõrgharidus

- Kõrgkoolide tegevustoetus kasvab 10,6%
- Kõrgharidusõppe pakkumist ülikoolides ja rakenduskõrgkoolides toetatakse järgmisel aastal 322,5 mln euroga.
- Kõrghariduse tegevus- ja sihttoetuseks on planeeritud 290,5 mln eurot, kasv võrreldes 2025. aastaga on 27,9 mln eurot ehk 10,6%. .
- Lisavahendite toel võimaldatakse suuremas mahus õpet IKT, tehnika, tootmise, ehituse, tervishoiu ning haridusteaduste valdkondades ning tagatakse akadeemilistele töötajatele konkurentsivõimeline töötasu.
- Jätkub doktoriõppe reform, et kindlustada teadlaste järelkasv. Nooremteadurite palgatoetuseks eraldatakse kõrghariduse 13,7 mln eurot.
- Üliõpilaste sotsiaaltoetusteks on kavandatud 15,2 mln eurot, sellest vajaduspõhisteks õppetoetusteks ja vajaduspõhisteks eritoetusteks on kokku 14,9 mln eurot, toetuse saajaid on ligikaudu 7000 üliõpilast igal semestril.

Teadus- ja arendustegevused

Eelarve 439,9 mln eurot, sh HTM-i eelarves 58,6% ehk 258 mln eurot. Teadus- ja arendustegevuse riigieelarvelise rahastamise maht tasemel 1% SKP-st

- TA asutuste tegevustoetusteks 53,2 mln eurot;
- uurimistoetused 59,3 mln eurot;
- nooremteadurite tööjõukulud 28,2 mln eurot;
- rahvusvaheline koostöö 6,3 mln eurot.
- uuringurühmade valdkondade ülene koostöö toetus teaduse tippkeskuste kaudu 10 mln eurot;
- EL raamprogrammi „*Teaming for Excellence*“ kaerahastamiseks 10,9 mln eurot;
- teadlaste järelkasvu tagamiseks planeeritakse Mobilitas 3.0 programmi kaudu rahastust 5,1 mln eurot;
- teadus- ja arendustegevuse kaitsevaldkonna võimendamiseks (uus meede) 5,9 mln eurot;
- riigi rakenduskõrgkoolide teadus- ja arendustegevuse võimekuse toetuseks 1,7 mln eurot;
- teaduse populariseerimiseks ja teadushariduseks 2,4 mln eurot;
- riikliku tähtsusega teadustaristu teekaardile kantud objekte toetatakse 7,5 mln eurot;
- teaduskirjanduse juurdepääsuks 7,9 mln eurot.

Elukestev õpe ja tööturg

- Täiendus- ja ümberõppe võimaluste pakkumiseks ning haridustee jätkamiseks 18,7 mln eurot.
- Rohe- ja digipöörde õppekavade ja täiendkoolitusprogrammide arendamine 9,3 mln eurot.
- Tootmise, tehnika, tehnoloogia ning IT-valdkonna arenguks vajalike teadmiste ja oskuste arendamiseks 16,4 mln eurot.
- Ida-Virumaa vajadustest lähtuvalt toetatakse Õiglase Ülemineku Fondi (ÕÜF) raames 5,8 mln euroga piirkonna tööealise elanikkonna oskuste arendamist, et toetada kliimaneutraalsele majandusele üleminekut ning Ida-Virumaa majanduskeskkonna.

Noortega seotud tegevused

HTM-i eelarves 10,3 mln ja KOV toetusfondis 9,3 mln eurot, sh

- Noorte omaalgatused ja ühistegevused, viiakse ellu noorte osalusprogrammi - 3,3 mln eurot
- Noortele mitmekesise huvihariduse ja huvitegevuse kättesaadavuse parandamine 12,4 mln, millest 9,3 mln KOV toetusfondis
- Arendatakse noortevaldkonna kvaliteedisüsteemi ning toetatakse mobiilse noorsootöö pakkumise laiendamist noorte noorsootöösse kaasamiseks ja NEET olukorras noorteni jõudmiseks 3,9 mln eurot

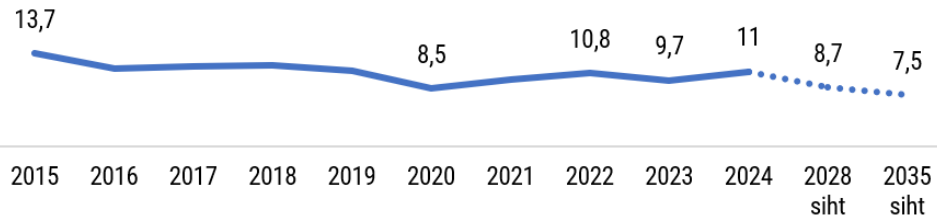
Arhivaalide kogumine, säilitamine ja juurdepääsu tagamine

Tegevuste eluviimiseks on kokku kavandatud 9,7 mln eurot

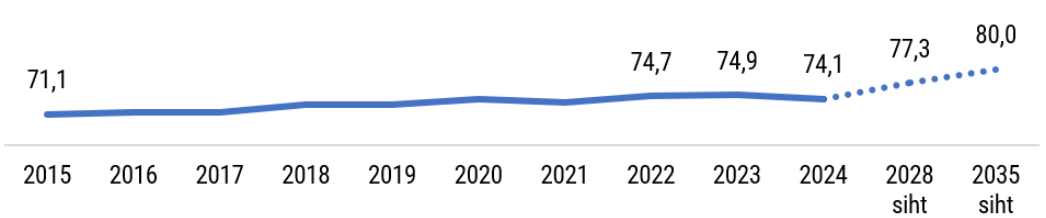
- Rahvusraamatukokku kolivad rekonstrueerimise järgselt suurem osa Rahvusarhiivi Tallinna üksuseid, mis loob tingimused tõhusamaks teenuste osutamiseks ja tugifunktsioonide täitmiseks .
- Ettevalmistustööd arhiivide Tallinna keskuse uutele pindadele kolimiseks, mis hõlmavad suuremahulist arhivaalide pakendamist, nende kolimistabelites haldamist, karbikontrolle, filmisäilikute QR-kodeerimist ja kaugloetavate logerite paigaldusi.
- Nitrofilmide ümberpaigutamine nõuetele vastavale hoidlapinnale koostöös Haridus- ja Teadusministeeriumi ning Riigi Kinnisvara ASiga, sh 100 m² eriotstarbelise hoidlapinna projekteerimistingimuste täpsustamine selle rajamiseks Rakveres.

Tark ja tegus rahvas tulemusvaldkonna mõõdikud

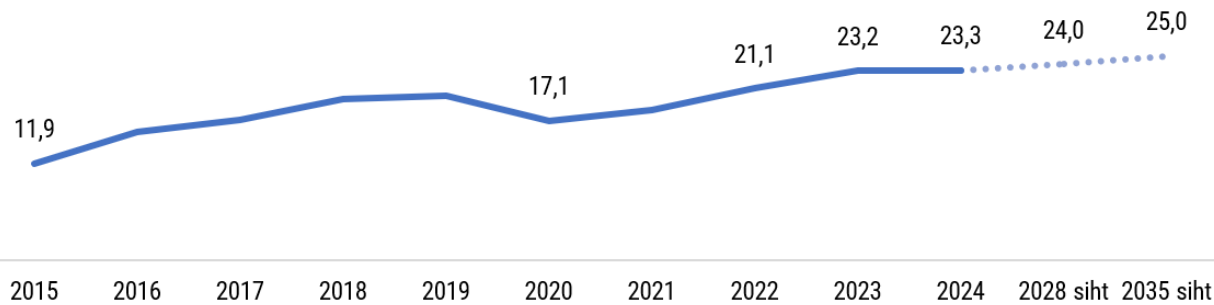
Madala haridustasemega mitteõppivate 18–24-a osakaal

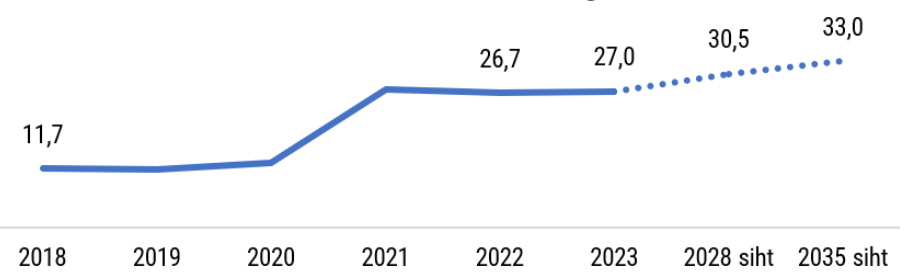
Eri- ja kutsealase haridusega täiskasvanute (25–64a) osakaal

Täiskasvanute elukestvas õppes osalemise määr

Aasta pärast lõpetamist nutika spetsialiseerumise kasvuvaladel rakendunute osakaal kõigist hõivatutest

Tiip tasemel oskustega (PISA uuringus 5. ja 6. taseme saavutanud) õpilaste osakaal

funktsionaalne lugemisoskus
matemaatiline kirjaoskus
loodusteaduslik kirjaoskus

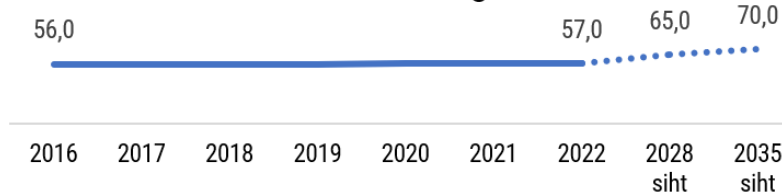
Aasta	Osakaal (%)
2023	10,6
2023	13,1
2023	11,6
2035 siht	20,0
2035 siht	25,0
2035 siht	20,0

Õpetaja keskmine töötasu võrreldes Eesti keskmise töötasuga

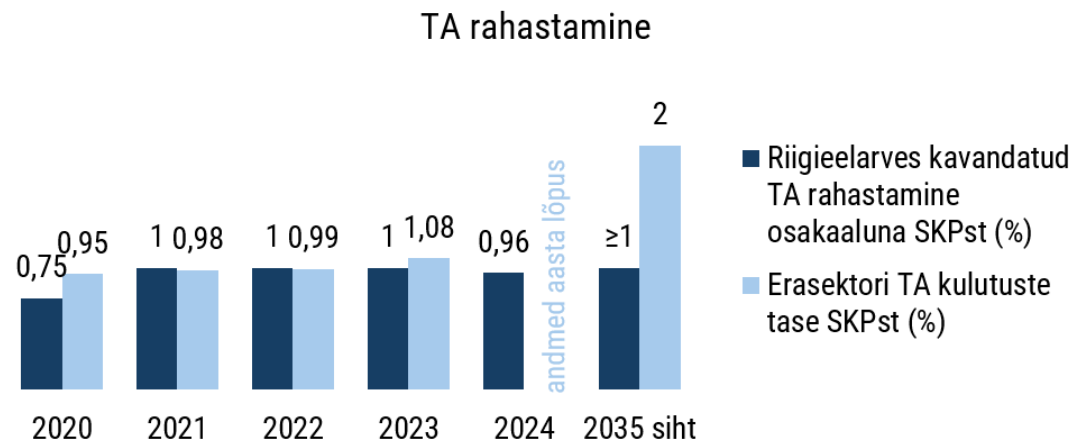
alushariduse õpetaja keskmine töötasu võrreldes üldhariduse õpetajate töötasu alammääraga
üldhariduskooli õpetaja
kutseõppeasutuse õpetaja

Aasta	Töötasu (%)
2024	98,0
2024	118,0
2024	115,0
2035 siht	100,0
2035 siht	120,0
2035 siht	120,0

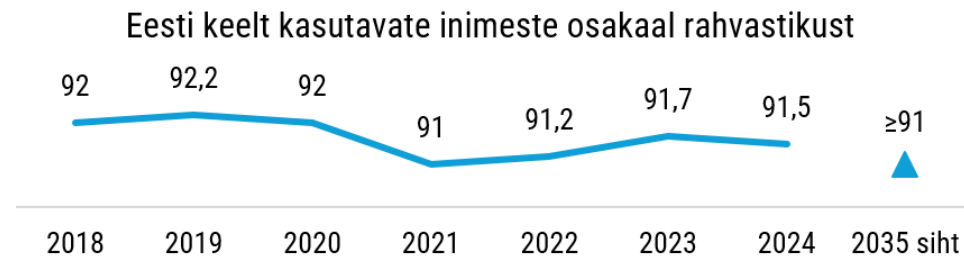
Noorte usaldus riigi vastu

Teadus- ja arendustegevus ning ettevõtlus tulemusvaldkonna moodsikud

Eesti keel ja eestlus tulemusvaldkonna moodsikud

	2023	2035
16–65-aastaste Eesti elanike funktsionaalne lugemisoskus eesti keeles	61	kasvab

PIAAC uuringu andmed. Ei seata iga-aastaseid sihte, kuna mõõtmine toimub 10-aastase intervalliga.

HARIDUS- JA
TEADUSMINISTEERIUM

Täna tähelepanu eest!